

Bölüm 49

ORBİTA TÜMÖRLERİ

Ebu Bekir DURMUŞ
Ahmet Murat SARICI

GİRİŞ

Orbita, anatomik olarak içerisinde göz küresi, optik sinir, bunları çevreleyen göz kasları, adneksiyal dokular ve yağ dokusunun bulunduğu piramit şekilli kemik yapısı olarak tanımlanabilir. Piramidin tepesi orbita apeksi olarak adlandırılır. Damar sinir paketlerinin geçtiği fissura orbitalis süpeior, inferior ve optik kanal bu bölgede yer alır. Beyinle olan komşuluğu anatomik olarak orbita apeksini özel kılar. Tüm orbita içi dokulardan tümör gelişebilir. Orbita tümörleri primer, sekonder, (kapaklar-paranasal sinüsler gibi komşu dokulardan) ve tersiyer (uzak metastaz) olarak gelişebilir. Anatomik yapısı ve farklı orjinli tümör çeşitliliğinden orbita için 'pandoranın kutusu' deyimini kullanılır. Günümüzde görüntüleme yöntemlerindeki teknolojik ilerlemeler orbita hakkında ve tümörlerin ayırıcı tanısında kolaylık sağlamaktadır. Orbita tümörlerinin tanı ve tedavisi multidisipliner yönetim anlayışı gerektirir.

ETYOLOJİ/EPİDEMOLOJİ

Orbita hastalıkları bulunduğu coğrafyaya göre çeşitlilik göstermektedir. Batı toplumlarında sistemik hastalıklar daha sık görülürken uzak doğu gibi endemik bölgelerde enfeksiyöz hastalıklar çok görülmektedir. Orbita tümörlerinin yaklaşık %70'i orbita içi dokulardan kaynaklanırken, %30'u komşu dokulardan ve metastazlardan oluşur. Orbita tümörleri çocuklarda ve erişkinlerde farklı dağılım göstermektedir. Erişkinlerde en sık görülen benign orbita tümörü kavernöz hemanjiom, malign orbita tümörü ise lenfoproliferatif lezyonlardır. Erişkin dönemde sıkça görülen tümörler lenfoid tümörler, sekonder tümörler, kavernöz hemanjiom, dermoid kist, lenfanjiom, lakrimal bez tümörleri, kemik tümörleri ve menenjiomlardır.

Tablo 1: Orbital tümörler. (H. Uğur Pabuççuoğlu Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı, Türkiye Ekopatoloji Dergisi 2004; 10 (1-2): 75-81) isimli makaleden düzenlenmiştir.

SONUÇ

Tablo 1’de görüldüğü gibi orbitada farklı histolojik orjinli ve çok sayıda tümör çeşitliliği görülebilmektedir. Bu bölümde sık görülen orbita hastalıklarını ve tümörlerini klinik yaklaşım perspektifi ile özetlemeye çalıştık.

Anahtar Kelimeler: Orbita Tümörleri, Tiroid Orbitopati, Psödotümör Orbita

KAYNAKLAR

1. Subrahmanyam Mallajosyula. Surgical Atlas of Orbital Diseases, Jaypee Brothers Medical Publishers, New Delhi. © 2008
2. Rootman J. Diseases of the Orbit. A multidisciplinary Approach. JB Lippincott Company, Philadelphia. © 2014- Second Edition
3. Orbit, Eyelids, and Lacrimal System. American Academy of Ophthalmology. © 2013. ISBN:978-975-277-450-6
4. Shields JA, Shields CL, Scartozzi R. Survey of 1264 patients with orbital tumors and simulating lesions: The 2002 Montgomery Lecture, part 1. Ophthalmology. 2004;111(5):997-1008.
5. Current Diagnostic and Management Methods in Orbital Tumors. Murat Tunç Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Göz Hastalıkları Kliniği, Oküler Onkoloji Birimi, Ankara, Türkiye. DOI: 10.4274/tjo.26214
6. Shields JA, Shields CL, Epstein J, et al. Primary epithelial malignancies of the lacrimal gland. The 2003 Ramon L. Font Lecture. Ophthalmic Plast Reconstr Surg 2004;20:10-21
7. Optic Nerve Tumors and Compressive Optic Neuropathies. Kaan GÜNDÜZ. Göz Hastalıkları AD, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, ANKARA. Türkiye Klinikleri J Surg Med Sci. 2006;2(14):45-52